

Velja po pošti:
 za celo leto naprej K 26—
 za pol leta " " 13—
 za četr leta " " 6·50
 za en mesec " " 2·20

V upravnemu:
 za celo leto naprej K 20—
 za pol leta " " 10—
 za četr leta " " 5—
 za en mesec " " 1·70

Za pošiljki na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod

Kaj je Strossmayer sam odgovoril liberalcem?

Ker hočejo naši liberalci na vsak način ubiti v glavo svojim vernikom, da je bil škof Strossmayer več ali manj očit nasprotnik Rima, naj navedemo eno mesto iz pastirskega pisma Strossmayerjevega iz leta 1895. Tam pravi pokojni škof tako-le:

"Napadli so mene in moj apostolski značaj po javnih listih, ki pridejo v roke tolifikim ljudem. Zato naj vsakdo zna, predvsem moje pravoverno ljudstvo, da je vse, kar se je v tem oziru omeni pisalo, neresnica in kleveta. Jaz si štejam v največjo srečo in milost, da sem v okrilju svete matere cerkve rojen in odgojen. Meni je največja milost božja, da sem kot svečenik najtesneje in nerazdržljivo zvezan z Jezusom Kristusom in s cerkvijo in ničesar drugega ne želim na tem svetu, kot te, da svoje zvanje zvesto spolnim, sveti materi cerkvi in sveti Rimski stolici verno služim... Kar se mene tiče, ne želim drugega kot to, da vsi vedo, kako i skreno ljubim in branim svete cerkve in svetega očeta papeža. To je največja pohvala za vsakega duhovnika. Če bi kdaj moje dobro ljudstvo čulo vest, da sem jaz v cerkvenem vesoljem zboru hubno govoril, naj zna, da je to laž in kleveta; naj zna moj narod, da bi rajše, da se mi jezik iztrga iz grla, kot da bi govoril proti cerkvi in sveti Rimski stolici in rajši bi videl, da mi roka na rameni usahne, kakor da kaj napišem, kar bi ne bilo v čast, slavo in poveličanje matere sv. cerkve in svetega očeta papeža. S tem je, kakor trdno upam, laž in obrekevanje proti meni, za vedno odbito".

Strossmayer se je varal. Ni odbil za vedno te laži; nad njegovim grobom so se oglastili takoj tisti, ki bi radi uničili ono cerkev, ki jo je rajni tako ljubil in striktisti prestol, ki ga je Strossmayer kot katoliški škof priznal za najvzvisejšega na zemlji. "Narod" se bo seveda še naprej lagal.

Rusko-japonska vojska.

Navodila Roždestvenskemu.

Peterburg, 22. aprila. Admiral Roždestvenski, ki so ga obvestili o protestu Japonske proti njegovemu bivanju v zalivu Kamrank, je bil opozorjen na petrebe, da ne krši francoske neutralnosti ter ne ostane dalje v francoskih teritorialnih vodah.

Povelje carja Nikolaja.

Pariz, 22. aprila. "Agence Havas" poroča iz Petrograda, da je car Nikolaj izdal povelje, naj rusko brodovje admirala Roždestvenskega zapusti francosko vodovje v Vzhodni Aziji.

Francoski listi o dogodku v zalivu Kamrank.

"Eclair" piše, da je protest glede neutralnosti Francije v indokitajskih vodah skupno delo Angleške in Japonske. Kakor je Anglia hotela načuvati Francijo zoper Nemčijo, tako hoče sedaj ločiti Francijo od Rusije. Anglia želi za vsako ceno, da bi bilo uničeno brodovje Roždestvenskega. Bo li Francija žrtvovala svoje narodno dostojanstvo in svoje svečane dogovore z Rusijo? Bo li dala vzgled diplomatiškega podvrženja, s katerim bi bilo brodovje Roždestvenskega neusmiljeno izročeno? — "Petit Parisien" pripominja: Vest, da je francoska vlada po generalnem guvernerju francoske Indokine naročila Roždestvenskemu, naj zapusti Kamrank, je provzročila v Peterburgu veliko osupnjenje.

Anglija podpira Japonsko.

Pariski poročalec londonskega lista "Pall Mall Gazette" brzojavlja: Izvedel sem, da je angleški poslanik pretrgal svoje velikonočne počitnice ter se vrnil v Pariz, da vroči vladi noto, ki podpira ugovore Japonske proti kršenju neutralnosti v zalivu Kamrank. Nota je sestavljena v skrajno uljudni obliki.

Rusko brodovje zapustilo zaliv Kamrank.

Pariz, 22. aprila. Vladi je bilo oficiellno sporočeno, da je ruska eskadra danes zapustila zaliv Kamrank ter odplovila neznano kam.

Pariz, 23. aprila. Vprašanje o baltskem brodovju je rešeno, ker je Roždestvenski zapustil Anamitsko morje.

Pariz, 23. aprila. V kolonialno ministervje je došla brzojavka, da so včeraj ruske vojne ladje zapustile zaliv Kamrank ter odplovele proti severu. Pred odhodom je ruski admiral posetil admirala Jonquiéresa, od katerega se je poslovil v jake prisrčnih besedah.

London, 23. aprila. Pred odhodom Rusov iz Kamranka se je rusko brodovje, broječe 50 ladij, dobro preskrbelo z živzem. Nemški in francoski parniki so odpuli iz Saigona in so preskrbeli ogromno množino živeža. Rusi so kupili parnik "Eridano" za 300.000 frankov v prevozne namene. Angleški parnik "Hindu" je dovažal Rusom premog. V Saigonu leži 45.000 ton premoga, katerega so ruske prevozne ladje prevažale v Kamrank.

Japonska se veseli.

Tokio, 23. aprila. Vest, da je baltske brodovje po generalnem guvernerju francoske Indokine dobila naročilo, naj zapusti zaliv Kamrank, in da je Francija odločna varovati najstrožjo neutralnost, je vzbuđila tu največje zadovoljstvo.

Kje je brodovje Roždestvenskega?

Glasom neke v Pekin despele brzojavke upravnega načelnika otoka Hainan ukrcava tamkaj del baltiske eskadre premog.

Iz Saigona poročajo 22. t. m.: Oblasti so dovolile štirim russkim parnikom, ki se hoteli tukaj vzeti mnogo premoga, vzeti ga le toliko, kolikor ga neobhodno potrebujejo za svojo vožnjo.

London, 22. aprila. "Times" poročajo iz Saigona, da je brodovje Roždestvenskega včeraj zapustilo zaliv Kamrank ter sedaj križa v Južno-kitajskem morju. Admiral Roždestvenski se bo sedaj, ko je zadostno preskrbljen z živzem in premogom, usidral pri otokih Chugazi, kjer bo počakal tretjega brodovja.

Pariz, 24. aprila. Kakor poroča "Temps" iz Saigona, so predinočnim slišali kanonado z odprtega morja pred zalivom Kamrank. Najbrže se je vršil boj z japonskim poizvedovalnim brodovjem.

Saigon, 24. aprila. Po zadnjih sem došlih poročilih, je plulo rusko brodovje v oddaljenosti 15 milij od francoske indokinske obale v severni smeri.

Pariz, 24. aprila. Po zadnjih poročilih iz Saigona je Roždestvenski svoje brodovje z opet razdelil. Lažje in hitrejše ladje plovejo skozi cesto in med otoki Hajnan in Paracel, druge ladje vozijo po navadni črti. Brodovje se bo zopet združilo v cesti Baši.

Moštvo „Diane“.

London, 22. aprila. "Daily Telegraph" poroča iz Tokia, da je ruska bolniška ladja "Orel", ki je pripeljala v Saigon bolnike, vzela na krov ondeto moštvo križarke "Diana".

Pariz, 24. aprila. "Agence Havas" pravi, da je treba z največjo previdnostjo

sprejeti vest londonskega "Daily Telegraph", ki poroča, da je bilo moštvo križarke "Diane" sprejetje na ladje baltiskega brodovja. Zagotavlja se, da je francoska vlada odredila, da se moštvo "Diane" vsak dan kontrolira s tem, da jih kličejo po imenih.

Draginja.

Pariz, 23. aprila. "Agence Havas" poroča iz Saigona danes ob osmih zjutraj: Od včeraj je niso došla iz zaliva Kamrank nobena poračila. Domačini so zelo veseli, ker se živila izvanredno draže. Prešiči in ovce, ki so stale navadno po 9 piastrov, se plačujejo sedaj po 30 piastrov.

Položaj moštva baltiskega brodovja.

Pariz, 23. aprila. "Agence Havas" poroča, da so častniki in pomorsčaki baltiskega brodovja polni samozvesti in upanja; vsak dan pričakujejo dohoda tretje eskadre. Noben častnik, ne pomorsčak ni šel na suho.

Roždestvenski — obolel?

Pariz, 23. aprila. "Agence Havas" poroča danes zjutraj iz Saigona: Glasi se, da je admiral Roždestvenski obolel na disenteriji.

Japonsko brodovje išče Roždestvenskega.

Pariz, 24. aprila. Močno japonsko brodovje je baje usidrano v luki Teluk na Formozi.

London, 24. apr. "Daily Mail" poroča iz Manile 22. t. m.: Brodovja admirala Kamimura tukaj pričakujejo jutri. Sem je došla brzojavka z naslovom: "Kamimura, Manila". Japonski konzul, ki je dobil brzojavko glede dohoda brodovja, pravi, da ladje ne bodo šle v luko, ampak bodo križale zunaj nje.

New York, 24. aprila. Iz Manile poročajo, da so opazili na širokem morju blizu otoka Corregidor tri vojne ladje. Sodijo, da te tri ladje pripadajo japonskemu brodovju pod admiralom Hašima.

Japonci love angleške ladje.

London, 24. aprila. Iz Honkonga poročajo: Tri angleške trgovske ladje s premogom za rusko brodovje so zapustile luko in se bodo na širokem morju združile z ruskim brodovjem. Japonsko brodovje je bilo o tem obveščeno in dve poizvedovalni ladji sta dobili povelje, da zajameta premogne parnike. Vklipaj z dvema torpedovkama levita Angleži.

Ruske ladje v Vladivostoku.

London, 22. aprila. "Daily Telegraph" poroča iz Tokia: Ruske vojne ladje usidrane v Vladivostoku, so zopet pravljene ter plovejo previdno v luki in pred luko, ker se boje napada podmorskih čolnov.

Od fronte v Mandžuriji.

Petrograd, 22. aprila. "Petrogradski agentura" poroča iz Godsiadan od 21. t. m.: Japonci so vstavili svoje gibanje na vztoku ob črti Patsiatu Tuangu Ufanlu. Dan na dan prihajajo nova ojačanja.

Harbin, 22. aprila. Japonci utrujejo uprav z mrzlično naglico pozicije vzhodno od železnice. Strašno veliko je število zblaznelih, ki morajo zapustiti bojišče. Vojaška bolnišnica v Moskvi je prenapolnjena; v prostorih za 35 oseb leži po 100 bolnikov.

Japonska armada.

Tokio, 22. aprila. Cesarski odlok odreže, da ostane v vojaški službi vse ono moštvo, ki mu s prihodnjim mesecem poteka službená doba.

Novo rusko preskrbovalno središče.

"Rus" poroča, da so v Mamikaju, velikem provincialnem mestu s 30.000 prebivalcev, napravili novo preskrbovalno središče za rusko armado. Dopisnik toži nad veliko draginjo živil, ki so petkrat preplačana. Prebivalstvo izjavlja, da ga vojska ovira pri obdelovanju polja.

Inserati:

Enostop. petitrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . 15 h
 za dvakrat . . . . 11 h
 za trikrat . . . . 8 h
 za več ko trikrat . . . . 9 h
 V reklamnih noticah stane enostopna garmontrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vspremja naročnino, inserate in reklamacije. Upravniškega telefona štev. 188.

Steselj obtožen.

Peterburg, 22. aprila. Sedaj ko se bliža proces proti Steslu, postajajo obtožbe proti njemu vedno hujše. Ne obtožujejo ga samo zaradi tega, ker je trdnjava prehitro izročil sovražniku, dasi je imel dovolj municije in moštva, ampak tudi radi tega, ker ni po predaji dovolj poskrbel za ranjence in vjetnike.

Nek vojaški dostojarstvenik piše v "Rusi": "Ne morete si predstavljati, kako me je iznenadilo in zbolelo, ker nas je Steselj po predaji popolnoma zapustil. Po padcu trdnjave ga nismo več videli. Ponavljam: Steselj ni prav nič poskrbel za nas in je pozabil, da so imeli mnogi od nas ženo in otroke seboj ter so morali ranjeni prehoditi po 30 km. Pozneje so se nas usmili Japonci, ki so zahtevali le malo cene za pot."

"Seve" — pristavlja dopisnik — "Steselj takrat ni imel časa misliti na nas. Moral je pospraviti iz trdnjave svojo imovino in pravijo, da se mu je to tako dobro posredilo, da ni zapustil v Port Arturju nitil zličice."

Dvignjena ruska torpedovka.

Pariz, 24. aprila. V Nagasaki so pred petimi dnevi pripeljali dvignjeno rusko torpedovko, ki jo bodo esnažili ter zopet usposobili za plovbo. Potem bo odpila k brodovju Toga.

Preiskava giede kapitulacije Port Arturja.

Glasom poročila iz Petrograda se dne 27. t. m. sestane v Peterburgu vojaška komisija pod predsedstvom generala Roopa v svrhu preiskave o kapitulaciji Port Arturja. Razprave bodo tajne ter bodo trajale do poletja, dokler ne dobe pismenim potom izjav oseb, ki se nahajajo sedaj v japonskem vojnem ujetništvu.

Rumena nevarnost.

"Nov. Vremja" poroča iz Indije, da je ondoto prebivalstvo poslalo mikadu pozdravne brzejavke ob prilikih njegovih zmag. Vse je vedno bolj prošinjala sila Japonske in njene zmage so zadobile v očeh prebivalstva značaj vseazijiske zmage in a de Evropo. Tega Angleži v Indiji niso pričakovali. Ondotno angleško časopisje se že pričenja v sledi tega razburjati ter svetuje Japoncem, naj bodo pametni in naj jih ne omotijo preveč njihove zmage. Sedaj je pa žalibog že prepozno. Globoke korenine je pognovali v indijskem prebivalstvu prepričanje o skupnosti interesov in Angleži se bodo temu težko ustavljal. Rumeno nevarnost, o kateri so Angleži toliko časa govorili tako zaničljivo, cutijo sedaj že sami in blizu je prihodnost, ko bodo obžalovali svoje lahkomislenost.

Portarturci.

V Odeso je prišlo te dni 5000 bivših portarturskih prebivalcev: delavcev, nosačev, obrtnikov i. t. d., ki so večinoma rojeni Sibirici in si žele priti nazaj v domovino. — Prepeljali jih bodo v Sibirijo.

bodo nameščeni ti vojaki tudi v krajih, kjer se vrše kmečki nemiri.

Kuropatkinova prošnja.

Iz Peterburga: Kuropatkin je kot poslovnik prve armade prosil, da bi še nadalje dobival plačo vrhovnega poveljnika v znesku 144.000 rubljev. Ta prošnja njegova je bila pa odbita. Dobival bo sedaj 108.000 rubljev.

Japonska cenzura.

"Kölnische Zeitung" poroča iz Tokia, da je japonska cenzura za brzjavna porečila listom precej posej strana.

Najnovejše z bojišča v Mandžuriji.

Iz najnovejših vesti se dá sklepati, da so Japenci svoj čas nalašč razširili vest, da del japonskih bojnih moči prodira proti izvirom reke Jalu, da s tem pozornost ruskega armadnega vodstva obrnejo na japonskega prodiranja na črtah Sinčint-Sinminpu-Tunvessian. Najnovejša poročila v istini poročajo o prodiranju desnega japonskega krila v treh kolonah in sicer gre ena kolona od Sinčintina preko Bančencu na Tašihoci in nadalje ena od Sinminpua preko Vančinmen, Jančiategu, Vunkokon proti Hajluncenu, in ena preko Tungvasianu (Tungova), Santanku. Skoro gotovo gre ta skrajna kolona desnega krila na Čaujančan, da krije operacije proti Hajluncenu. Tej koloni je še vedno mogoče poseći v eventualni boj pri Hajluncenu, ako se zavije od Lintauku ali Sōnšuihu južno od Čaujančuna proti Hajluncenu.

Da poleg teh treh kolon po bitki pri Mukdenu ena kolona prodira preko Paciatsi proti Hajluncenu, da se združi z zgoraj omenjenimi kolonami, je samoobsebi umetno.

Japonti torej nameravajo precej znatne bojne moči preko Hajluncena razvijati proti Kirinu, kar kaže važnost te strategično taktične od nas večkrat že omenjene točke Kirin.

Sestanek Goluchowskega in Tittonija.

Minister grof Goluchowski se poda koncem t. m. v Benetke, kjer se stane 29. t. m. z laškim ministrom Tittonijem.

V Benetkah 26. t. m. Tittoni otvorí šesto umetniško razstavo. S tem obiskom se hoče demonstrirati pred svetom kakor zagovljajo vladni listi, "da je med Italijo in Avstrijo popolno sporazumljene", razpršiti nasprotna domnevanja ter pokazati, da se utrjevanje mej od obeh strani ne vrši iz sovražnih namenov. Nekateri pa pravijo, da mnoge pismene note niso zadoščale in da jim je moral slediti ta razgovor. Nekaj je v zraku, kar je povzročilo ta razgovor... Laški list "Tribuna" proslavlja ta sestanek kot "srečen dogodek". Kaj, če je treba ustvenih pojasnil o vseh, ki so se širile zadnje dni, da Angleška vedno bolj podpira balkanske ambicije Italije?

"Gazzetta di Venezia" piše o sestanku, da je važen posebno zato, ker se vrši v trenutku, ko so se pojavila v mednarodni politiki resna vprašanja. Italija mora paziti na to, da varuje svoje pravice v Orientu, a obenem mora tudi lojalno vzdržati zavezne dogovore.

"Giornale di Venezia" želi, da bise sestanek razpršil o bojevstransko nezupanje...

Senzacionelna je danes dopoldne nam došla vest o pomorskom potovanju cesarja Viljama: Cesar Viljem, ki se je odpeljal 24. t. m. iz Messine v Palermo, pride prihodnji ponedeljek v Benetke ter bo sprejel ministra Tittonija in Goluchowskega. Mestna uprava mu priredi serenado in sijajno razsvetli Markov trg.

Parlamentarni položaj.

Državni zbor bo pričel zopet zborovati dne 3. maja. Na dnevnem redu prve seje bo carinski tarif. Zbornica bo imela tudi zvečer seje, pri katerih bo rešeno prvo branje o roveredski predlogi. Proračunski odsek bo končal posvetovanje o proračunu. V drugi polovici meseca maja bo 12 dni zboroval češki deželní zbor. Dne 3. junija bo zopet pričel zborovati državni zbor, ki bo pričel s proračunsko razpravo.

Nasproti govoricam o izprenembi v ministrstvu naglašajo merodajni krogi, da se bo izvršila izprenemba šele potem, ko bo in če bo prišlo do premirja med Nemci in Čehi. Češki deželní zbor bo pričel zborovati dne 18. majnika. Zasedanje bo trajalo dvanajst dni. Dne 17. majnika bodo imeli poslanci vseh nemških strank skupno posvetovanje o nadaljevanju ali o prenehanju obstrukcije. Nemški voditelji bodo poročali o uspehih dogovorov med Gautschem in češkimi voditelji, nakar se bo odločilo postopanje Nemcev v češkem deželnem zboru.

"N. W. T." je priobčil v svoji velikočni številki članek dr. Derschatteta z naslovom: "Pojasnilo". Pisatelj predvsem nagaša važnost, da državni zbor zopet dela,

in opozarja na nevarnosti, ki jih je provzročila obstrukcija v Avstriji, ter izjavlja, da je razvoj na Ogrskem provzrečil zopetno delavnost zbornice. Dr. Derschatt končno pravi, da je glavna dolžnost avstrijskih politikov, delati na to, da bo zbornica edinstvene zastopala najvažnejše življenske potrebu avstrijske državne polovice na podlagi skupnega načrta.

Kriza na Ogrskem.

Dr. Wekerle je priobčil v "Magyar Hirlap" pod naslovom "Gospodarsko vstajenje" članek, v katerem naglaša, da je za obstoj ogrske narodnosti potrebna gospodarska samostojnost, ki ji bo sledil napredok industrije.

Mažarske sanje.

Neki monakovski list obširno popisuje sanje Mažarov, ki sanjajo o veliki balkanski zvezi pod — mažarskim vodstvom Habsburška vladarska rodbina naj pride na Ogrsko, ker srce Nemcov je že samo v Berlinu, Slovane Mažari tudi dolže, da niso dobri Avstriji torej — tako pravijo Mažari — se mora habsburška vladarska rodbina nasloniti le na nas in mi jo bomo privredli do nove velikosti. — Kakor se vidi, mažarska domisljajost ni mala.

Združenje Hrvatov v Dalmatiji.

Kakor poroča "Agramer Tagblatt" se dne 26. t. m. v Splitu sestanejo hrvaški dalmatinski deželnozborški poslanci. Posvetovali se bodo o združitvi obeh hrvaških strank. Načrt združitve bo najprvo odobril vsak klub sam zase in potem bo skupna seja, pri kateri se bo proglašila združitev obeh klubov in ustanovitev enotnega kluba Najvažnejša točka, o kateri se bo vršilo posvetovanje, je združitev Dalmacije s Hrvasko. "Jedinštvo" piše z ozirom na to med drugim: Hrvaški narod živi v obeh državnih polovicah. Vprašanje nastane s katero državno polovico naj bi se združili Hrvatje. Združitev z Mažari ne kaže priporočati, ker Mažari nečejo priznati Hrvatom najmanjših narodnostnih koncesij. A tudi Avstriji ne moremo zaupati popolnoma. Dalmatinske stranke naj izvolijo pooblašcence, ki naj stopejo v dogovor s politiki na Hrvaskem, da se pripravi vse za združitev Dalmacije s Hrvasko. Na ta način postanejo Hrvatje lahko samostojni v državi in dobe pravice, ki jih že imajo Nemci in Mažari. To stremljenje bodo brez dvojbe podpirali tudi ostali avstrijski Slovani, v prvi vrsti Čehi.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Paris, 22. aprila. Zbornica je danes nadaljevala debato o zakonskem načrtu glede ločitve države od cerkve. Leygen je na splošno iznenadenje umaknil svoj popravni predlog k členu 4. Popravni predlog poslal Allanda glede likvidacije cerkvenega imetja je bil odklenjen s 453 proti 120 glasovom. Nadaljni popravni predlog, ki zahteva, naj bi cerkveni imetek pripal državi, je bil tudi odklonjen s 473 proti 102 glasom. Razprava se je nadaljevala v popoldanski seji.

Francoske zbornične počitnice se se pričele 22. t. m. Zbornica ni še popolnoma rešila četrtri člen zakona načrta o ločitvi cerkve od države. S 509 proti 54 glasovom je bil odobren prvi odstavek navedenega člena, ki slove: Tekom enega leta po uveljavljenju zakona o ločitvi cerkve od države bo na kazano vse premično in nepremično premoženje, ki so je uporabljale menze, tovarne, evangelijski presbiteri in druge verske ustanove z vsemi delgovimi in dolžnostmi verskim družbam.

Ko je predsednik naznanil, da je ta predlog odobren, je zaklical Jaurès: "Zdaj je dovršena ločitev cerkve od države."

Škof Doppelbauer — kardinal.

Rim, 22. aprila. "Agenzia Stefani" poroča, da bo papež v konzistoriju meseca junija imenoval pet kardinalov. Med temi bo tudi linški škof dr. Doppelbauer.

Delcassé ostane minister.

Paris, 22. aprila. Minister vnajnih stvari Delcassé se je ob 2. uri popoldne postal k ministrskemu predsedniku Rouvieru ter mu priobčil, da umakne svojo demisijo.

Kreta združena z Grško.

Sklep kretske zbornice za združenje Krete z Grško ima skoro gotovo le demonstrativno vrednost, ker vlasti baje nočejo privoliti v združenje.

Krečanske oblasti so poizkusile uvesti pri carinskih uradih v Koniniji in Komejii grški carinski tarif. Ker so protestirali konzuli velevlasti, se je te preklicalo. Italijanske vojaške čete so zasedle Castelli-Geropetra, angleške pa okraj Narnoi. Krečanski poslanci so se 21. t. m. posvetovali o nadaljnji sklepah. Poslanci so izvolili komisijo 10 članov, ki se bo z revolucionarnim odborom dogovorila o nadaljnjih korakih.

Grška vlada zavzema proti sklepu kretske zbornice rezervirano sta-

l i š d e , ker je odločitev v rokah varuhov Krete: Anglije, Francije, Italije in Rusije.

Kitajski rezident v Tibetu umorjen.

Londonski listi poročajo iz Šangaja: Iz Čehentfu je došla kitajska brzjavka, ki poroča, da je bil kitajski rezident v Tibetu Fenčun, dne 21. t. m. z vsem svojim spremstvom v Batunu umorjen.

Dogodki na Ruskem.

Peterburg, 21. aprila. Ruski veliki knez Konstantin je izdal ostro pismo proti ruskim učenjakom, ki so se vmešali v sedanje politične razmere.

Bjelostek, 21. aprila. Danes zjutraj je neznan napadale streljal iz revolverja na župana, a krogla ga ni zadela, marveč je usmrtila nekega kazaka, ki je šel mimo. Na nekega policijskega paznika so streljale tri osebe in ga težko ranile.

Vršava, 22. aprila. Generalni gubernator Maksimovič je napredil carja, da bi smel odstopiti. Kot vzrek navaja akcijo ministrskega odbora glede koncesij Poljakom. Maksimovič hoče odstopiti, ker se boji, da bodo vzbruhnili na Poljskem nemiri. Ce mu bo car dovolil odstopiti, še ni znano.

Lovov, 22. aprila. "Slowo polskie" poroča iz Husiatnega o kmečkih nemirih na Ruskem Poljskem ne dače od avstrijske meje. Kmetje postopajo tako, da niso usmrtili nekega kazaka, ki je šel mimo. Na nekega policijskega paznika so streljale tri osebe in ga težko ranile.

Peterburg, 22. aprila. Iz Jalte so došla poročila o zdravstvenem stanju Gorkega. Pisatelj ne more skoraj nič spati, ponemči se močno poti, kašla in bluje mnogokrat kri. Gorki je jetičen. Iz vse Rusije dohajajo brzjavke v pisma, ki izražajo željo, da bi se izboljšalo Gorkemu zdravstveno stanje.

Bjelostek, 20. aprila. Prebivalstvo se je spopadio s kazaki, ki so s knutami pretepli ljudi. Vsled dobrijih ran so moralni prepeljati nekega starega moža in neko ženo v bolnišnico.

Peterburg, 22. aprila. V Kijevu in Vilni nameravajo ustanoviti nova poljska dnevnika. To je dobro znamenje za Poljake, ker ruske oblasti dozdaj niso hotele nikdar dovoliti, da bi v Kijevu izhajal kak poljski časopis. V Vilni pa že od 1. 1864. ni bilo nobenega poljskega časopisa.

Peterburg, 22. aprila. V Peterburgu je bilo od 18. do 21. t. m. na tistem zborovanju liberalnega časopisa. Navzočih je bilo 140 zastopnikov, ki so zastopali 120 časopisov in revij. Peterburško časopisje je zastopalo 30, moskovsko 6, provincialne 57 in iz obaltiških pokrajin 6 zastopnikov. Združilo se je 74 časopisov v časnikarsko zvezo s političnimi nameni.

Lovov, 22. aprila. Iz Vilne poročajo, da do včeraj nadalje straži vojaštvo na Litovskem, Volhinji in na Podolskem državna monopolna skladischa za žganje, ker se boje, da bi jih ne začgali. Pomnožili so na Podolskem orožništvo v mnogih podolskih mestih, ker se boje izgredov.

Knopp, 24. aprila. Zastopništvo meščanov je pozvalo guvernerja Berga, naj odstopi, ker je v več slučajih kršil zakon. Guverner ni hotel dati določnega odgovora. Velika množica mu je priredila nato demonstracijo.

Peterburg, 24. aprila. Car je izdal odlok na ministra Bulyginja, v katerem določa ustanovitev posebnih komisij, ki bodo cenile škodo, provzročeno vsled kmečkih nemirov. Prizadete kmečke občine bodo morale povrniti škodo, ki so jo storili kmetje posestnikom. Ce tega ne bodo mogle, jim bodo na javni dražbi prodali premakljivo in nepremakljivo premoženje. Oškodovani posestniki, ki nimajo zadostnih lastnih sredstev za obdelovanje polja, bodo dobili poleg odškodnine tudi državno posojilo.

Peterburg, 24. aprila. "Kostromski Listok" poroča: Komstroskemu plemiškemu maršalu je reklo car: "Glede sklicanja ljudskega zastopstva je moja volja neupogljiva. Minister za notranje dela z vso silo, da bo kmalu zboroval ljudsko zastopstvo".

Na Balkanu.

Srbski vojni minister je zapovedal pomočiti vojne straže ob makedonski meji, da se prepreči prestop srbskih vstaških čet v Makedonijo.

Vladni "Nov Viek" v Sredcu poroča, da so velevlasti, med njimi tudi Rusija in Avstrija, odobrile angleški predlog o reformni kontroli v Makedoniji. List naglaša, da mora Evropa, ce hoče pomiriti Balkan, napeti vse moči, da konča pred dvemi leti pričeto delo. Ce se ne bo to zgodilo, bodo vsi dosedanji poizkusni zaman in tudi mirne bo.

"Agence de Constantinople" poroča, da so vse vesti o sultanevi bolezni izmišljene.

Sultanovo zdravje je povoljno in je pretekli petek zaslila apostolskega delegata msg. Faccija.

V Sredcu je bil 23. t. m. makedonski protestni shod zaradi dogodka v Zagoričan. Sprejeta je bila resolucija, v kateri so zahtevali zborovalci, naj bolgarska vlada moralno in materialno podpira bolgarsko prebivalstvo v Makedoniji. Govorniki so pozivljali vstaške stranke v Makedoniji, naj prenehajo z medsebojnimi boji, naj se zedinijo za skupen nastop in naj se ne postopa z Grki protizakenito. V Plovdivu so bili proti Grkom izgredni. Razbili so veliko okenj na grških hišah. Na Bolgarskem so prevladali zmerni ga gi, ki žele preprečiti bolgarske maščevalne nasilnosti proti Grkom.

Semsi paša, povelnik 18 divizije, je dobil iz Carigrada povelje odpotovati v Prizen, da napravi zopet mir v Prizrenu, Ljumi, Djakovu in okolici. Semsi paša je znan kot energičen poveljnik.

Bolgarska vlada se je že večkrat pritoževala pri velevlastih zaradi postopanja turških oblastij in vojaštva, ki ne ravnajo enako z vsemi vstaši. Pred kratkim se turški vojaki vjeli 200 mož močno dobro oboroženo grško vstaško četo, a se vse vstaše proti plačilu 2000 frankov za vsega izpustili. Drugače pa postopajo z bolgarskimi vstaši.

Vstaja v Maroku.

"Times" poročajo iz Tangerja: Oddelek sultanova vojaštva je napadel sahalski okraj med Eltrisom in Tangerjem, kjer stanujejo vstaški rodovi. Vojaki so začgali vasi, vzelji živilo in vjeli mnoge osebe. Maroška vlada meni, da se bodo tega prestrashili ostali rodovi in se bo zopet povrnili mir. Na jugu pa vlada prava anarhija, ker je magcen poizkusil vpeljati nove davke in reforme.

Uprli so se v mogudarski okolici roduv Dakala, Šiadma

gradi po vseh teh krajih, kdo bi jih obdelaval, ker vse tišči v „jamo“. Kmetje še za delo na polji komaj dobijo delavcev.

Slobodna ljubezen so demokratov. Oznanovali se jo z velikim hruščem. Da je res slobodna njihova ljubezen, so sedaj pokazali med seboj. Demokrat je namreč spolil, oziroma odpovedal stanovanje demokratu ker — nič ne pije, kar pa gospodarju ni všeč. Lepa taka ljubezen. Se bolj „slobodno“ je pri njih dajati protest! — Če hočeš pri demokratu stanovati, moraš piti, če ne beži iz hiše! Imenitna prostost za ljudi, ki pravijo, da so slobodni. Kaka bo še le jednakost! Iz gornjega slučaja sklepati, bodo morali biti vsi — šnopsarji.

Ravnateljstvo trboveljskega premogokopa in delavke. Pred nekaterimi dnevi je umrla v Trbovljah delavka M. Knavs za opelklinami. — Rajna Knavs je delala na perilniku, kjer perejo premog in ga pobirajo iz vode. Ker je tam silno mraz, imajo delavke zraven majhne železne pečice „gašperje“ imenovane. Te peči pa so silno slabe in precej potre in ogenj šviga iz njih na vseh krajih. Pri tem švigačem plamenu se je opelka nesrečna Knavs, ko je na ogenj prikladala. Vnela se ji je oblike in dekle se je strahovito ožgalo in tudi kmalu potem umrlo. — Zakaj se ravnateljstvo ne briga bolj za delavce? Zakaj ni dalo že prej dobrih peči? Nebržnost je bila tukaj vzrok, da je uničeno življenje mladega dekleta. Uboge delavke! Celih deset ur na dan delajo za 1 K 16 v. — potem so pa še v nevarnosti za svoje življenje. Seveda, bogati gospodje na „špic“ si misljijo: da gre le v žep več, če tudi delavke trpijo. — Ravnateljstvo peče vest, in se čuti gotovo krivo, ker je dalo kaj po nesreči potre peči odstraniti in postaviti nove.

Dnevne novice.

Žalosten položaj na Kranjskem.

Kranjski deželni šolski svet je sklenil ločitev jeseniške in savske šole. To je udarec slovenstvu in sklep po nemški intenciji. „Jesenška straža“ trdi, da se proti ločitvi glasovali dr. Bleiweis, dr. Lesar, Anton Keržič in dr. Tavčar, za ločitev pa so glasovali vsi ostali člani med njimi slovenska šolska nadzornika Franc Hubad in Franc Levec ter slovenski nadučitelj Janez Pezdič! Govori se, da se je „Jesenška straža“ zmetila in da dr. Tavčar nabiilo priseli, dočim je od njega kot zastopnik slovenske dežele v deželnih šolskih svet poslanigrof Barbo, glasoval za ločitev. Predno govorime naprej, želimo, da se zgoraj omenjena govorica pojasi.

Deželna vlada na Kranjskem je sprejela te dni v politične službo v naši deželi dva nemška iurista, o novem letu pa slovenski iurist ni bil sprejet. Za to se menda liberalni slovenski časnikarji hodijo klanjam Heinu.

O čem liberalci molčé! Liberalni listi, ki so izdali parolo: Skof Jeglič mora iz Ljubljane! uganjajo največje bedastoče in se vedejo kot norci. Zadnji „Gorenjec“ ima strašne skrbi za Šmartinsko župnijo pri Kranju. Sanja že kar o revolucioni v ljudstvu in napoveduje, da bo zdaj padel ljubljanski škof! A čemu se liberalci toliko brigajo za župnije, za škofa in za Marijine družbe! Saj jih to nič ne briga! Naj rajši edgovore na grozna očitanja, ki jim jih je vrgla v obraz „Reichspost“ zaradi trga s sužnji v Ljubljani! O madami Löwy in e Kališu pišete liberalci! Tam je vaše torišče! A o tem, kar spada tako jasno v njihovo stroko, molči ta časnikarska družba, ki sramoti neprehomoma poštene ljudi.

Novi kamniški župan, debeli dr. Kraut, je vzer posebnega rodoljubja. Kakor znano, bil je ta mož nekaj časa v Celovcu — edini slovenski odvetnik na Koreškem. Razume se, da so koroški Slovenci stavili vanj veliko zaupanje. Kajti odvetnik je prost mož, ne vezan kakor so c. kr. profesorji in uradniki, torej se Korošci po pravici pričakovali, da imajo v njem svojega narodnega prvoboritelja in voditelja. Toda kako je opravičil Kraut zaupanje svojih rojakov?

Nele da si komedni mož ni nikdar opelk prstov s kakim nastopom za pravice slovensčine pri sodiščih, ne le to, da ni začel nikake narodne akcije, — marveč ta

veliki rodoljub se je nekega lepega dne, ko je bilo v Kamniku mesto odvetnika prázno, poslovil od svojih za življeneje se borečih rojakov in šel v Kamnik, češ, tam se bo živel bolj zložno in neumni „klerikalni“ kmetje kranjski mi bodo nosili denar na kup, da bom sam lahko v mestu liberalizem „špogal“! — Na njeovo mesto pa je prišel kranjski in „klerikalni“ dr. Brejc, kateri ima v Celovcu izvrstno klijentelo, vrh tega pa je pogumno nastopil za pravice slovenčine! Kraut je pokazal s svojim begom, da ni niti dober odvetnik, ker si ni mogel zagotoviti v Celovcu dobre eksistence, in še slabši rodoljub, ker je prepustil svoje rojake njih usodi, naj gagačo kakor morejo, samo da se njemu dobro gedii! Mučijo naj se zanje „klerikalni“ odvetniki in ubogi duhovniki, če hočejo! — Zgodba tega „narodnjaka“ je najboljši dokaz o resničnosti trditve, ki jo „Narod“ z vso vnemo vedno pridiguje svojim zvestim, da je „klerikalizem“ sovražnik slovenske narodnosti, liberalizem pa njega rešitelj. (!!!) Dr. Kraut je naravnost ganljiv zgled „narodno-napredne“ pozrtvovalnosti! — In tega dobro „zaslužnega“ moža so kamniški liberalci dvignili na ščit. Uboji liberalci, ki nimajo ne enega domačega človeka za župana sposobnega. Potem, ko jim je po pravici začel presediti močnik, poizkusili so enkrat z zeljem. Dober tek!

Zmaga katol.-narod. stranke v Mavčičah. Iz Mavčič se nam piše: V Mavčičah je naša stranka pri občinskih volitvah vrgla liberalno gospodstvo, v drugem razredu smo dobili 21 glasov proti 18 nasprotnim, v tretjem razredu smo si priborili večine s 66 glasovi proti 60, v prvem razredu pa ni bilo potreba borbe, ker je po veliki večini naš. Seve sedaj nasprotniki izkušajo volitev ovreči, a mi smo pripravljeni iti še enkrat na volišče, kjer bomo liberalce še sijajnejše porazili kot sme jih sedaj.

Italijanske mine v bistriškem predoru? Kakor smo poročali, širila se je vest, da so laški častniki, preoblečeni v delavce, položili v bistriškem železniškem predoru mine. Dasi je vest bila zelo neverjetna, vendar je vrla poslala na lice mesta inženirja Molkeja z naročilom, da z acetelin-svetliko preišče kamen za kamnom v predoru, če ni kje kakega sledu ali vsaj sumnje o položenih minah. Seveda bo to delo provzročilo obilo stroškov, ker je preiskovanje menda določeno za cele tri meseca. Pri tej vladni skrbi in nezaupljivosti se nam čudno zdi, da vrla trpi, da pri zgradbi proge od Bohinjske Bistrike do Steng delajo samo laški delavci. Cuje se, da so laški delavci iz Bohinja poslali v Italijo zaslužka tri milijone, naši ljudje pa se morajo seliti v Ameriko. Razni laški preddelavci dobivajo baje sedaj od že izplačanega zaslužka po 3000 do 5000 kron nagrade!

Zopet dve nesreči. V sredo je zadel mrtvev France Velikajne, posestnikovega sina v Spodnji Kanomlji. Z bratom sta orala na njivi, kar naenkrat se zgrudi in izgubi zavest. Živel je še en dan. Bil je prejšnji dan pri izpovedi. — V četrtek, je podpolno rudarja Janeza Lapajne v rudokopu. Prenesli so ga v mrtvašico v Idriji. Bridka izguba je s tem zadebla njevo ženo.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Prihodnje redno mesečno zborovanje vrši se v četrtek, dne 27. t. m. ob pol 6. uri zvečer na ginekologičnem oddelku deželne bolnice. Dnevni red: 1. Počasna predstava. 2. Poročilo o XV. zborovanju avstrijskih zdravniških društev. — Dr. Démeter vitez Bleiweis 3. Demonstracije. — Primarij dr. Bock, prof. dr. pl. Valenta. 4. Sločajnosti.

Občinski pečat na Bledu. Prijatelj nam piše: Blejska občina ima pečat, na katerem je prijazna slika jezera z gradom. Nad to sliko pa je napis: „Geheimdeamt Veldes“ in spodaj zapaziš poznino slovenčino „Županija Bled“. Upamo, da bode „napredno“ županstvo preskrbelo samoslovenski pečat.

Klati se okoli Ludvik iz Podjelovega brda, fare Nova Oselica, mlad začašen mož in berači kot pegorelec. Pogoreli ni. Treba se je varovati pred njim.

Na grad Vagenšperk je došel k svojim staršem princ Borvin meklensburški. Vojvodска družina marljivo zahaja tudi med tednom k sv. maši v Smartno.

Zopet vloomi v Trstu. Niti Velikonoč niso mirovali v Trstu tatovi. — Zgodili so se trije vloomi. Vlomili so pri nem Francesco Blanchini v ulici Verziere

ter pokradli mnogo dragocenosti, denarja in zastavnih listkov. 300 kren so pokradli v ulici Giacinto Gallina pri trgovcih bratih Kerže, vlomovši vrata. Končao se pa je zgodil en vlot v ulici Solitario št. 13, kjer so pokradli dragocenosti v vrednosti 100 K.

Ministrstvo za notranje stvari o kronske veljavni. Dasi je kronska veljava že od 1. januarja 1900 v veljavni, se prebivalstvo še ni privadilo računati na krone, marveč še vedno računa na goldinarje. Vsled tega prihajajo vedno pritožbe, esobito se pritožujejo tujci. Dunajski magistrat je pred kratkim izdal odlok na trgovine in gostilne, da morajo biti razvidne cene le v kronske veljavni. Magistrat je naredil tudi obrtnim zadruham, naj vplivajo v tem smislu na svoje člane. Ministrstvo za notranje stvari je naročilo vsem deželnim vladam in namestništvi, naj delajo nato, da se bo uvedlo računanje v kronske veljavni.

Italijansko vseučiliškovpravšanje. Zadarski „Nar List“ piše, da je poročilo „Tribune“ o ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Zadru zakasnala aprilska šala.

Siška bo imela odslej dve ljudski šoli: eno v Gorenji Siški, v Spodnji Siški je pa sklenil deželni šolski svet ustanoviti novo ljudsko šolo, ki bo ljudska šola višje stopinje.

Umrla je v Gorici 29 let stara Dragica Nardin.

Nabor v velikem tednu. Grdo so ukrenile c. kr. vojaške oblasti, da so napravile v Kopru vojaški nabor v velikem tednu. Da mladiči — novaki pevajo in ukajo ni čudo; taka je navada. Da prav nemilo dirne človeka to pevanje in pivanje, ko po cerkvah polnih resnobe odmevajo žalostinke, tudi ni čudo. Čudo pa je, da c. kr. vojaške oblasti ali ne vedo, kdaj je sveti teden ali kaj je katoličanom; ali če vedo, je še večje čudo.

Razpisana mesta carinskih praktikantov. V področju c. kr. primorskega finančnega ravnateljstva v Trstu je popolniti več mest carinskih praktikantov, za sedaj brez adjuta. Prosilci, ki so izvršili višji gimnazij, višjo realko ali enako veljavno srednjo šolo, morejo vložiti svoje prošnje, v katerih dokažejo dovršene študije, avstrijsko državljanstvo, znanje deželnih jezikov in telesno sposobnost za državno službo, na c. kr. finančnem ravnateljstvu v Trstu.

Nov nemški dnevnik v Pulju. V kratkem prične v Pulju izhajati nov dnevnik na nemškem jeziku z nemškim programom oziroma s programom „Drang nach Süden“.

Umirovljenje. V Trstu se širi v krogih poštnih uradnikov govorica, da je poštno ravnateljstvo v Trstu stavilo ministrstvu za trgovino predlog, da se glasoviti upravitelj poštnih uradov v Pulju, Karl Frank, pošlje v pokoj!

Razburjenje hrvaških zdravnikov proti g. Okiču. Proti našemu rojaku g. Okiču, ki je ustavil v Krapini zdravilišče po Kneippovem sistemu so hrvaški zdravniški krogi jako razburjeni, češ, da nima zdravniških izkušenj, a mu je ondotni zdravnik popolnema podrejen. Zdravnički so se pritožili nad vrlado in zahtevajo, da naj bo Okič sicer lastnik zavoda, a upravitelj mora biti zdravnik. Dokler se to ne uredi, noče noben zdravnik ondi službovati. Kakor znano, je g. Okič izvrsten učenec Kneippov.

Gospa Boršnik Zvonarjeva. ki je začetkom aprila gostovala na knežjem gledališču v Sofiji, je sedaj angažirana na tem gledališču za tri leta. Vsi sofijski listi navdušeno pišejo o njeni igri. Gospa Boršnik Zvonarjeva bo v kratkem gostovala tudi v Belogradu.

Potres se je čutil v soboto dne 22. t. m. dvakrat na Suhoru pri Metliki. Prvi sunek je bil ob 3. uri 20 minut, drugi pa ob 3. uri 58 m spremljani s podzemljiskim bobnenjem. Smer mu je bila od se verovzhoda proti Zahodu. Škode ni napravil nobene, samo okna so šklepatala in psi lajali. — Sem iška dekanija ima shod „sodalitatis ss. Cordis Jesu“ 1. maja na Suhoru. Začetek točno ob 10. uri do poldne.

Razdelitev prometa med Južno in novo železnico. Vlada je izdelala obširen načrt o razdelitvi prometa med Južno železnicu in pa novo alpsko železnicu. Vlada je stavila na Južno železnicu velike zahteve, vsled česar bo pustila uprava južne železnice natančno proračunati svoje dohode. — Pogajanja se bodo vršila cele poletje.

Slovenske novice iz Amerike. Katoliški list za Slovence v Združenih državah, „Nova Domovina“ izhaja sedaj v Clevelandu trikrat na teden. — Samoumor Slovence v Ameriki. V West Newton, Pa., je izvršil samoumor Slovenec M. Ko-

ritnik. Bil je doma blizu Zidanega mosta ter bival nad 20 let v Ameriki. Pridobil si je lepo premoženje. Ne ve se, zakaj se je usmrtil. — Umrl je v Newburg Slovenec Matija Sirk iz Selca, fara Dobrniče. — Ponesrečen rojak Jos. Grm, po domače Grbole. Lokomotiva ga je tako hudo stisnila v stopalnem členu, da se je bilo sprva batiti, da mu ne odrežejo noge. Sedaj pa je nevarnost minila in čez nekaj tednov bo popolnoma zdrav. — Nova osemurna postava bo kakov poročajo iz Pueblo, važnega pomena za naše Slovence. Ker se bo po topilnicah uvedel osemurni delavnik, bo treba najeti več delavcev in marsikateri rojak bo še upošlen. — Slovenec izvoljen. V Pueblo je Slovenec Matija Majer izvoljen za „aldermana“ na demokratski volivni listi. — Drevubo ubito je v šumah pri Provencal La Slovenca Janeza Marola. — Stroj je usmrtil v Waukeganu Slovenca Janeza Pivka iz Strmeca pri Vrhniku.

Lepo cvete in je deloma že ocvelo sadno drevje po Istri, ter obeta mnogo sadja.

Konkurz je proglašen nad trgovino Karoline Sotelsk, trgovke v Zagorju.

Novo pivovarno etvori gosp. Josip Šmid, sin g. Luke Šmida z Gašteja pri Kranju, meseca maja v Škofji Loki.

Odločnost mestnega zavoda v Pragi. Kakor poroča neki stavbinski strokovni list, je praški občinski svet sklenil soglasno, da oddaja trgovcem svoja posestva za prodajalne in izložbe le pod tem pogojem, da bodo napisi na teh lokalih izklučno v češkem jeziku. Naj bi pač pri nas merodajni faktorji posnemali ta zgled, da bi bilo vendar enkrat konec nemškutarenju na naših javnih napisih.

Kranjsko društvo za varstvo živali izda za mladino o varstvu živali sledeče nauke: I. Živali so božje stvari, Bog jih je dal v veselje in korist. Hvali Boga za to njegovo modrost in dobroto in vedno bolj spoznavaj in ceni korist živali. II. Ne delaj brez potrebe nobeni živali bolečin, kajti živali čuti bolečine karor ti. III. Živali se smejo usmritti le zavojno hrane ali pa, ako ti škodujejo; gledejti je pa na to, da jih hitro in brez velikih bolečin usmrtil. IV. Domadim živalim dajej živež in postrežbo; kajti one so tvoje koristne služabnice. Nikar ne imej živali, katerih ne moreš dovolj preživiti. V. Vprežnih živali ne smeš čez mero rabiti, ne muči jih z nagajanjem, tepežem, ali da jih pustiš stati v vročini ali mrazu, in ne tirjaj več od njih, kakor zmore njih moč. VI. Ako moraš kako žival kaznovati, ne storji tega v hudi jezi in strasti, kajti žival ni grešila z namenom, marveč ravnala je le po svojem naravnem nagonu. VII. Ljubih in koristnih ptic pevk ne smeš loviti in ne morati, tudi njih gnjezd ne razdirati; to bi bila krivica Bogu in ljudem. VIII. Bolnim in trpečim živalim polajšaj bolečine, kolikor je v tvoji moči. IX. Ako vidiš, da drugi živalim po nepotrebni bolečine detajo, opominjaj in zadržuj jih. X. Krti in netopirji so poljedelstvu koristni, zatorej jih ne ubijaj. XI. Tudi pri živalih nikoli ne pozabi: — „Kar nočeš, da se tebi stori, — Ne storji tega drugim tudi ti!“

Hrvatske novice. Zaplenjena brošura. Hrvatska vlada je zaplenila 5600 iztisov brošure „Hrvatska pučka seljaka stranka“. Razprodano je bilo že 34.000 iztisov. — Veliike povodnje so v Slavoniji. Železniški nasip pri Nasici se je zrušil. — Jelacićev trg v Zagrebu bodo znatno preuredili. Trg dobrih novih velikih palac. — Nova hrvatska opera pevka g. Olga Filipović je pri svojem prvem nastopu v Strassburgu dosegla velike uspehe. — Trojč

nemški cesar in cesarica za en dan tje. Stanovala bosta pa na ladji Hohenzollern. Dne 7. majnika prideta v Opatijo rumunski kralj in kraljica, ki ostaneta en mesec.

— Redek slučaj. Nič manj kot osem mrljev je bilo v župniji Spod. Idrija veliko seboto na mrtvaškem odru.

Predzni tržaški tatovi. Redar Josip Pahor je v Trstu zasacil tatu Štefana Prelca v trenotku, ko je hotel odnesti vrečo moke. Prelc je vrgel vrečo proč in hotel pobegnil, redar pa je skočil predenj in izdril sabljo. V istem hipu so pa skočili na redarja še drugi širje malopridneži, ki so bili gotovo v družbi s prvim in so pazili, da oni — prvi — srečno in nemoteno ukrade moko. Redar se je moral tedaj braniti proti petim in bilo bi slabo zanj, da mu ni priskočil na pomoč neki slučajno mimočuti stotnik pešpolka št. 97, ki je tudi izdril sabljo. Malopridneži so se na to razkropili, a oni prvi, ki je bil skušal ukrasti moko, je ležal ves krvav na tleh; redar ga je bil namreč ranil s sabljo na glavi.

Nove Šmarnice ne izidejo to leto. Debijo se še iz minulih let naslednje Šmarnice: Kerčon, Salve Regina ali razlaganje molitve „Češčena budi Kraljica“, — Kerčon, Marija podoba pravice, — Godec, Nove lurske Šmarnice, francoski spisal Henrik Lassere, — P. Ladislav, Smarnice. Marijine čestnosti in dobrote po Patissu in Schepersu, — P. Hatter-P. Ladislav, Smarnice. Premišljevanja o Srcu Marije, — Volk, Marija v predpobabah in podobah. Smarnice. V usnuj vezane veljajo te Smarnice s poštino vred po K 2:20 in se dobijo v Katoliški bukvarni.

„Sanitas.“ Opozorjamo na sobotni oglas g. Drag. Puca s pripomnjeno, da sta bila v sobotni številki po neljubi pometi zamenjana oba klišaja.

Ljubljanske novice.

Ij Obisk ljubljanskih cerkva veliki teden je bil letos izredno velik. — Po vseh cerkvah, kjer so se izvrševali obredi velikega tedenja je bila udeležba vernikov mnogoštevilna. Prav posebno so obiskovali Ljubljanci božje grube. Vse procesije so šle na prostro, le stolna ni mogla vsled dežja. Uprav velika pa je bila velikočno nedeljo zaobljubljena potresna procesija. Na tisoče vernikov se je zbral pred uršulinsko cerkvijo. Da je bila udeležba pri tej tako ogromna je vzrok govorova ta, ker je letos bilo deset let, od kar je potres razsajal po Ljubljani.

Ij Pevski zbor „Glasbene Matice“. Po potrebnem počitku, ki je sledil trudopolnemu delu za tržaške koncerte, začenja pevski zbor „Glasbene Matice“ iznova svoje pevske vaje, in sicer m o ški izbor prihodnje sredo, dne 26. apr. z večer ob 8. uri. Za ženski zbor se bo še posebej nazanilo — Ker je treba čim prej določiti program za koncert ob prilikah skupščine „Zveze slovenskih pevskih društev“, se nujno prosijo vsi gospodje pevci, da pridejo že v sredo polnoštevilno.

Ij Slovensko planinsko društvo ima v soboto dne 29. t. m. ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ svoj redni občinski zbor po sledečem sporedru: 1. pozdrav načelnika; 2. poročilo: tajnika; 3. blagajnika, 4. računskih preglednikov; 5. volitev: a) 9 odbornikov, b) 2 namestnikov, c) 2 računskih preglednikov; 6. predlogi. Po občnem zboru vrši se razstava slik društev amaterfotografov. Planinci in njih priatelji debro došli!

Ij Električno razsvetljavo je dobila cerkev pri sv. Petru.

Ij Goloba pismonošo je vzel v nedeljo sin učitelja Adamiča. Golob se je bil zatekel v pedstrešje mežnarije pri sv. Petru. Bil je zelo utrujen, zato ga je lahko prijet. Na nogi je imel golob znamko iz aluminija, na kateri se vrezane črke O. K. V. št. 156 in letnica 01.

Ij Položaj na pomorskom bojišču. Danes smo v izložbi našega upravnista razstavili sliko, ki po došlih nam poročilih kaže stališča ruskega in japonskega brodovja na pomorskem bojišču.

Ij Mlad tat in ropar. V nedelje popoldne sta prišla dva mlada fanta k prodajalcu tobaka g. Ivanu Grajžarju na Sv. Martina cesti št. 30, kupovat svalčice. Ko sta dobila zahtevano, je eden zahteval še eno „damen“ svalčico in položil pri tem na mizo deset-vinarski denar. Ko pa je Grajžar postavljal na mizico skledico, v kateri ima denar, je eden dečkov segel hitro po nji in vzel nekaj drobiža, nakar sta oba dečka steklia. Mladi tat je bil tako predzen, da je prišel popoldne Grajžarja pršat, ako mu je oni deček že prinesel tisti denar nazaj, ki ga je depoldne ukradel. Grajžar je dečka takoj spoznal, a mu je utekel. Njegov spremjevalec Stanislav Kikelj stanjuje na Poljanski cesti št. 13 je izpovedal, da je denar ukradel Franc Jerin, rojen 24. janu-

arja 1891. na Ježici in v Medvede pristopen. — Včeraj dopoldne je mladi Jerin srečal na Poljanski cesti neko dama in nekega gospoda. Dama je imela v roki ročno torbico in Jerinu je takoj šinilo v glavo, da mora biti v torbici denar. Ni premišljeval dolgo, zakadil se je proti dami, ter ji iztrgal iz rok torbico v kateri je bilo 18 K genarja. Gospod pa, ki je dama spremjal, je skočil za Jerinom in ga kmalu dohitel. Torbico mu je odvzel, njega je pa izročil prvemu policijskemu stražniku, ki ga je odvedel v zapor. Pred nekaj dnevi je Jerin napadel nekega dijaka in mu odvzel klobuk, katerega je imel še zdaj na glavi. Ta mladi tat in ropar je bil pekovski vajenec, a je te obrt vsled delomržnosti opustil in pričel krasti. Imel je radi tatvine pred sodiščem že opraviti in zna pestati v polneletnosti, ako se ga ne odda v kako poboljševalnico, velik tat in ropar.

Ij Samoumor. V Ljubljani pri Večvah so našli včeraj bivšo delavko v tobačni tovarni Helene Peršinevo, stanjuje na Tržaški cesti št. 24. Navedenka je bila zadnji čas precej zmešana in je že enkrat popustila svoji sestri dva otroka in neznano kam odšla.

Ij Ponesrečena tatvina. V soboto popoldne sta prišla brata Vincencij in Ivan Lipoglavšek in Matija Mirtl vsi iz Žapuž pri Krškem k nekemu tukajšnjemu urarju in zlatarju kupovat prstane. Med izbiranjem sta ukradla Ivan Lipoglavšek in Matija Mirtl vsak en prstan in ga spravila takoj v žep. Urar, ki je tatvino takoj opazil, je lepo trojico takoj prijet Lipoglavšek se je naredil, kakor bi o tem nič ne vedel in vrgel prstan na mizo. Vincencij Lipoglavšek je pa, ko je videl, da je tatvina odkrita, šel k Mirtlu, ki je bil že odšel, odvzel prstan in ga prinesel nazaj. Trojico, ki se je izgovarjala, da so hoteli napraviti nekak „špas“, je stražnik odvedel v zapor.

Ij Snežilo je včeraj dopoldne na Smarni Gori Tudi izletnike na Sv. Katarini je presenetil sneg.

Ij Tat z dinamiton. V nedeljo zvečer se je pripeljal v Ljubljano z gorenskim vlakom Marko Vičič, 22 let stari miler iz Letinja, občina Gospic na Hrvaškem. V Kolodvorskih ulicah ga je ustavil mitniški paznik, hoteč mu pregledati kovčeg. Ko je paznik odprl kovčeg, je našel v njem 42 dinamitnih patron, nakar je Vičič zbežal. Na južnem kolodvoru službujoči nadstražnik Nikolaj Večerin je na koledvoru Vičiča izsledil in ga aretilar. Pri zaslišanju je Vičič izpovedal, da je dinamit ukradel v Bohinjski Bili. Izročili so ga sodišču.

Ij Tatvina. Kakor smo v soboto poročali, je bil gospodu Nikolaju Pirkoviču ukraden zlat prstan, vreden 11 kron. Sedaj je policijski stražnik Klančičar izsledil tatico v osebi Jere Šmidove, vlačuge, rojena leta 1887. v Ojstrem vrhu v kranjskem okraju in je aretilar. Pri sebi je imela še tri prstane.

Ij Vojaška godba. Prejšnja leta svirala je godba tudi ob četrtek v „Tivoli“. Ni znano, zakaj se je to opustilo. Ker pa ob nedeljah v „Zvezdo“ zahaja le običajno večja gospoda, naj bi pa ob delavnikih društvena godba za „nižje“ sloje priredila včasih kak brezplačen zabavni koncert.

Ij Umrla sta: uradnik banke „Slovija“ Mihail Gregorec, Prule št. 4 in Mihail Suber, Žabek št. 5.

Ij Prenagnil se je v nedeljo hlapec Ivan Kocmür, ki je vozil po Karlovski cesti tako naglo in neprevidno, da ga je moral stražnik na to opozoriti. To je pa hlapca tako razkačilo, da je hotel stražnika udariti z roko po glavi, a je zadel delavca Antona Struna, ki je prišel stražniku na pomoč. O tem, da se ne smejo dajati klofute, je Kocmür premišljeval čez praznike v „špekhkamri“.

Ij Prisiljenec pobegnil. V soboto je pobegnil od zgradbe domobranske vojašnice 24 letni prisiljenec Jožef Schmidt rodom iz Kitzbühla.

Ij Najden je zlat prstan vreden 4 K. Izgubil je g. R. Sturm usnjato denarnico z precejšnjo vsoto denarja. — Solska učenka Pavla Starkel je pa izgubila denarnico s 6 K.

Razne stvari.

Najnovejše.

Spomenik ravnega prestolona slednika Rudolfa na Krfu bodo prepeljali na Dunaj, odkoder bo prepeljan v Majerling.

Mrtvi penzionisti. Velika poneverjenja so zasledili v glavni mestni budimpeštanski blagajni. Na ponarejene potonitve so se izplačevali pokojnine vpokojenim mestnim uradnikom, ki so že zdavnaj mrtvi.

Moten promet v Sueškem prekopu. Francoski parnik „Havaise“ in portugalska topničarka „Diu“ sta obtičali na dnu. Vsled tega je moten promet v Sueškem prekopu.

Zelezniški promet v Italiji se zopet redno vrši.

Nevi zvonik sv. Marka v Benetkah. Temelj novemu zvoniku sv.

Marka v Benetkah bo dovršen tekom enega leta. Za temelj se bo porabilo 1500 kubičnih metrov istrskega kamena. Za zvonik bo treba poldruži milijon opeke, ki jo debe iz pokrajine Treviso.

Dunajska policija je uvedla neko novost. Napravila je izložbe, v katerih izloži vsak dan občinstvu vpogled slike raznih neznanih zločincev in razna vprašanja, na katera je dobila že mnogo važnih odgovorov. Te izložbe oblega vedno na stotine ljudi.

Stavka zidarjev je v Budimpešti.

Požar v samostanu. Samostan v Montrealu (Kanada) je pogrel. 15 deklic in 9 odraslih žensk je izgubile življenje pod razvalinami. V bolnici poleg samostana je zgorelo v posteljah 6 starih žensk. Z raznih nadstropij je poškakale na cestu mnogo oseb, ki so se smrtnonevarne ranile.

Kardinal v avtomobilu. Milanski Eminenca kardinal Ferrari izvršuje škofiske vizitaci e z avtomobilom Pravijo, da izvrši trikrat več vizitacij ko prej.

Konec dinastije Obrenović. Na Dunaju je sedaj razpostavljen na ogled ladja „Draga“, katero je daroval srbski kraljici Dragi mesto Belgrad o prički njene poroke z Aleksandrom. Vstopnina znača 40 v. Tudi ostala zapuščina Obrenovićev je že došla na Dunaj, kjer bo jeseni odprtih.

Močan potres so imeli 23. t. m. na Angleškem.

Vlak je povozil skladatelja Komzaka v Badnu, ko je hotel skočiti na že vozeči se vlak. Izpod koles so izvlekli strašno razmesarjeno njegovo truplo.

Klub samomorilcev so odkrili v Lvovu.

Zdravje se boljša generalu jezuitov P. Martinu in kardinalu Ajutiju.

Praški občinski svet je sklenil posebno zahvalo zagrebškemu obč. zastopcu in zagrebškemu prebivalstvu za navdušen sprejem češke deputacije pri Strossmayerjevu pogrebu. — Zagrebški župan Amruš je to zahvalil z lepaki javil zagrebškemu prebivalstvu.

Protijetiki. Svetnik Richard Pasavant Gontard je daroval mestu Frankobrod 100.000 mark za znanstveno preiskovanje jetike.

Usodna dopisnica. Kuharica v Stranzkevi kavarni na Dunaju, Marija Schindler, je pisala kavarniški blagajničarki dopisnico, na kateri je v verzih opevala njen neumnost, da hedi s kavarnarjem na izprehod. Dopisnica je prišla v roke kavarnarjevi soprigi, katero je to tako razburilo da se je ustrelila. Blagajničarka je kuharico tožila radi razščlenjenja časti. Pred sodnjo je kuharica izjavila, da je dopisnico pisala le vsled tega, ker se je hotela maščevati nad blagajničarko, ki jo je gospodarju tožila. Sodnik je kuharico radi usodne dopisnice obsodil v desetdnevni zapor.

Premog sčasoma preneha. Sodi se, da če se bo tako rabil premog, kakor današnji dan, da pride le prekmalu čas, ko ga zmanjka. Angleži so bili radi tega v skrbih pa so začeli računati. Po njihovih računih obsegajo premogovniki do globočine 4000 črevljev 100.914.687.167 ton premoga, v večjih globočinah seže do 5 239.433.980 ton. Na leto se ga izkoplje približno 230 milij. ton. V zadnjih letih se je izkopavanje povisalo za 2 in pol odstotkov, izvez je porasel za 4 in pol odstotkov. Po teh svojih računih mislijo Angleži, da bodo mogli kriti svoje potrebe glede premoga ter vstreči svojim zunanjim naročnikom še približno tisoč let.

Premog sčasoma preneha. Sodi se, da če se bo tako rabil premog, kakor današnji dan, da pride le prekmalu čas, ko ga zmanjka. Angleži so bili radi tega v skrbih pa so začeli računati. Po njihovih računih obsegajo premogovniki do globočine 4000 črevljev 100.914.687.167 ton premoga, v večjih globočinah seže do 5 239.433.980 ton. Na leto se ga izkoplje približno 230 milij. ton. V zadnjih letih se je izkopavanje povisalo za 2 in pol odstotkov, izvez je porasel za 4 in pol odstotkov. Po teh svojih računih mislijo Angleži, da bodo mogli kriti svoje potrebe glede premoga ter vstreči svojim zunanjim naročnikom še približno tisoč let.

Štajerske novice.

Radi poneverjenja, katera je izvršil kot občinski tajnik in blagajnik loterije za zgradbo šole na Vidmu je obtožen prista ptijskega „Štajerca“ obč. tajnik na Vidmu Alojzij Nunčič.

Slovenci pred Gradcem. Graščini Plankenwart in Thal pri Göstingu poleg Gradca so kupili gg. dr. M. Hudnik, M. Lavrenčič in A. Mauer.

Telefonska in brzojavna poročila.

Rim, 24. aprila. (Izv. brz.) V Clementinski dvorani je sprejel danes sveti oče dijake, med njimi tudi Slovence z njihovimi kateheti. V pozdrav svetu očetu so grmeli na vdušen in živio - klici po obširni dvorani. Paapež je dijake prijazno nagovoril. Izrazil je svoje veselje, da so se prišli pokloniti mestniku Kristusovemu, ter jih opominjal, da naj krepko in značajno stope za resnice svete vere v sedanjih časih, ko izkuša nevera z napačnimi nauki izpodkopati vero in pravost.

Kralj Španije je došla iz Natanga, je videla onda okoli dvajset bojnih ladij, a ne ve, ali so ruske ali japonske. Ribari pravijo, da so v sestetu čuli močno kanonade. Močne je, da to ni bilo drugo, nego vežbanje ruskih ladij, kar je Roždestvenski često uprizoril.

Roždestvenski bo vse storil, da se pred napadom spoji z eskadro admirala Nebogatova. Častniki in moštvo ima v Roždestvenskem popolno zaupanje. Pregled ruskega brodovja je napravil dober vtisek. Brodovje je v izvrstnem stanju.

Peterburg, 25. aprila. General Stessel je obtožen, da kot poveljnik čez celo Kvantun pokrajino ni imel pravice predati Port Arturja in da je to pravico imel le Smirnov kot poveljnik trdnjave.

London, 25. aprila. „Standard“ poroča, da sta Amerika in Francoska zopet pričeli z mirnim pogajanjem.

Laški Videm, 25. aprila. Tu je bil včeraj aretiran avstrijski vojak (?), ki je pisan zabavljal čez Italijo. Množica je živila in vpila vanj.</

Izpred sodišča.

Nepobedljiv pretepač Miha Zabret iz Mengša, delavec na Hrušici, je bil že šestkrat zaradi tepeža kaznovan. Nekeč okoli polnoči je začel Zabret v Kričevi gostilni navzoče goste izvaditi ter jih na boj klicati. Delovedja Janez Slomšek je ga je miriti, a Zabret ga je napadel z nožem in ga v obe roki vrezal. Sodišče mu je prisidelo en mesec ostrega zapora.

Močan udarec s pestjo. Povarjenec Janez Rozman pravi, da je šel dne 15. februarja okoli 1. ure popoldne z vprego k Simunu Trilerju po krompir. Pred hišo se je začel Miha Hafner, sitar v Stražišču, v njega zaletavati in ga udaril tako močno s pestjo na levo lice, da mu je glava zatekla in se mu je jelo v ušesu gnojiti. Sodišče je Hafnerja obsodilo na 14 dni zapora.

Nepoštenski hlapец Janez Mohar iz Tunjic, bivši hlapец na Bledu, je služil pri špediterju Ivanu Rusu, ter je za svojega gospodarja oskrboval špedicijo. Od strank izročenega mu denarja si je obdolženec prilastil več manjših svet, katere je zase porabil. Sodni dvor je Moharja obsodil na šest tednov ostrega zapora.

Prehude zaušnice. V gostilni Franceta Premrov v Martinjaku je nastal med Antonom Rovanom, bajtarjem iz Cirknice, in Janezom Debevcem zaraditega prepir, ker je slednji Premrova parkrat klobuk z glave vrgel. To je Premrova tako razjelilo, da je Debevc za vrat prikel in ga po levem ušesu udaril. Ko je nato Debevc priponmil, da ga naj ubije, ga je zopet Premrov po istem ušesu tako udaril, da mu je nekaj počilo, nato ga je ravno tja še enkrat udaril, vsled česar je postal pokvarjenec nezavesten. Sodišče je Premrova obsodilo na šest tednov ječe.

Preganjanje nemazarskih narodnosti na Ogrskem se množi. Pred porotniki v Temešvaru se bili obsojeni župnik Kaspar v 10mesečno ječo, odvetnik Petrečič v 6mesečno in časnikar Curk v 8mesečno ječo.

Popihati sta jo nameravala Miha Sekiš, hrvaški delavec na Hrušici, in njegova priležnica Dragica Banjerlav. Napravila sta več goljufnih dolgov. Ko sta oddala kovčeg na jeseniškem kolodvoru, sta bila aretirana. Sodišče je obsodilo vsega na pet tednov ječe.

Na drogo obesili. Pri posetniku Jožefu Barletu v Cerklih so pili krojač Peter zupan, Miha Ster in Janez Boršnik. Med njimi je sedel tudi 16 let stari fant Jožef Kne. Le ta pripoveduje, da sta se fanta Ster in Boršnik med seboj sprla, nato ga je pa Ster s steklenico po levem licu udaril. "Gospodar Barle ga je nato iz hiše spadol, vlekli so ga do sosedne hiše, kjer je obležal. Na pripombo Boršnika, naj beži, tekel je Kne do bližne hiše, kjer mu je slabo prišlo, da je zopet obležal. Ko je malo k sebi prišel, ovadil je orezničkom, da je bil tepen, nato je šel pa k Barletu svoje izgubljene kape iskat, a jo je slabe naletel. Ker je med tem dogodekom nekdo pri Barletu šipe pobil, sumničili so, da je Kne te storil, zato sta ga Ster in zupan zvezala in ga obesila na neki drog, Barle ga je pa prisilil, da je moral moliti. Obdolženci so deloma fantovo terpinčenje priznali. Sodišče je obsodilo Jožefa Barleta na 2 meseca, Zupana na 4 tedne, Stera na 5 tednov ječe, Boršnika pa na 3 dni zapora.

Knjigovost in umetnost.

* Gibanje proti pornografiji. Lino Ferriani, kraljevi prokurator v Comu je objavil nek spis proti pornografskim literarnim izdelkom, ki poplavljajo Nemčijo, Francijo in Italijo. Ferriani omenja zelo pohvalno Bérengerja, francoskega senatorja, ki je započel to veliko akcijo. Potem navaja še nekaj znamenitih mož, Lemireja, Buissonea in L. Cometeja in shod proti pornografiji, ki se je vršil v Alhambri v Bordu. Pisatelj konstatiра, da ima sedaj žalostno prvenstvo z ozirom na pornografske uvide Nemčija. Ferriani popisuje zle posledice, ki jih ima na Italijanskem čitanje umazanih knjig, posebno pri mladini. "Kdo se dandanašnji briga za moralno higijeno ljudstva? Casniki so polni sodnijskih obravnav, ki zamerijo v bralcih vsako nežnejše čustvo. Opisujejo zakonolomstvo, surove umore, spolne perverznosti; mladina posuovi in se navadi abnormalnosti".

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so darovali zbirke rabljenih poštnih znakov naslednji č. gg.: 1. Valentin Bernik, župnik na Homcu; 2. Neimenovan v Ljubljani; 3. Zvezdana Piškurnjeva v Ljubljani; 4. Fran Ksaver Meško, župnik v Prevaljah; 5. Neimenovan; 6. Ilka in Silvin Burger v Ljubljani; 7. Anica Omejčeva v Ljubljani; 8. Marija Bradaškova v Ljubljani; 9. Amalija in Ivan Cigoj v Ljubljani; 10. Neimenovan v Ljubljani; 11. Janez

Saje, nadučitelj v St. Jerneju; 12. Gregor Žerjav, cand. iur. v Ljubljani; 13. V. H. Rohrmann, trgovec v Ljubljani; 14. Anton Vode, učitelj na Krki; 15. Josipina Kovačeva v Zatičini; 16. Vamberger v Ljubljani; 17. Anton Jerič na Brezovici; 18. Neimenovan v Kanalu; 19. Radoslav Silvester v Vipavi; 20. Ivan Nagel, župnik v Selih; 21. Ivan Saje, nadučitelj v St. Jerneju; 22. Neimenovan v Trstu; 23. Teo in Leo Jak v Velikovcu; 24. Ivan Mesec na Vrhniku; 25. Eugen Vavkun, stud. phil. v Cerklih; 26. Ivan Graber, Štelen; 27. Averij Kebal, stud. techn. v Ljubljani; 28. Fran Tauses, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; 29. Ivan Lah, phil. Praga; 30. Anica Omejčeva v Ljubljani; 31. Ab. Abalnič v Srpenici; 32. Jos. Podboj, phil. v Vel. Laščah; 33. H. Demšar v Železnikih; 34. Matija Židanik v Vikoču; 35. Terezija in Ivan Vrečko v Ponikvi; 36. Milica pl. Kapusova v Kamni goricu; 37. Oton Plej, c. kr. notar v Gor. Radgoni; 38. Francišek Kocjanč v Proseki; 39. Neimenovan v Ljubljani; 40. Fran Ilešič v Št. Andražu; 41. Minka in Slavka Zacherlova v Ljutomeru; 42. Mihael Vever v Anžah; 43. Ivanka Pipanova v Zgoniku; 44. Ivan Stanonik, dijak v Ljubljani; 45. Alojzij Račič, nadučitelj v Boštanju; 46. Miloš Udrož v Trstu; 47. Marica Humerjeva na Jesenicah; 48. Fran Žižek v Mariboru; 49. Terezija Kavčičeva v Ljubljani; 50. Anton Kuhar, učitelj v Trbovljah; 51. Ljudmila Bergant, pri Sv. Lenartu; 52. Neimenovan v Ljubljani; 53. Avgust Pokorn oficijal v Ljubljani; 54. Marija Kalan v Ljubljani; 55. Ilka Stegujeva v Gorici; 56. Učenke V. razreda dekliske šole v Ljutomeru; 57. Ljudevit Medvedšek, notarski solicit. v Postojni; 58. Ivan Koroš v Radovljici; 59. Zvezdana Piškurnjeva v Ljubljani; 60. Neimenovan v Ljubljani; 61. Neimenovan; 62. Neimenovan; 63. Neimenovan v Ljubljani; 64. Lenčika Debelačova v Arni vasi; 65. Fran Medica, Mori, Tirolsko; 66. Vinko Premk, c. kr. davčni kontrolor na Vrhniku; 67. Slavo Jenko v Podgradu; 68. Ljudmila Poljančeva, učiteljica v Kapeli; 69. Neimenovan v Ljubljani; 70. Zinka Glaesenerjeva v Bruslju; 71. Leopold Primežič, c. kr. kancelist v Škofji Loki; 72. Neimenovan v Trstu; 73. Jožef Grebenšek na Savi; 74. Božidar Dedič, nadučitelj v Bočni; 75. Fran Abulner in Janko Colnar v Ljubljani; 76. Milan Vršič, učitelj pri sv. Miklavžu; 77. Neimenovan v Ljubljani; 78. Marica Humerjeva na Jesenicah; 79. B. Rejc v Pilisu; 80. Neimenovan v Ljubljani; 81. Neimenovan; 82. Anton Godec v Reinbachu; 83. Matija Hribar v St. Clair v Clevelandu; 84. Neimenovan v Ljubljani; 85. Pavlina Sternova v Domžalah; 86. Fran Sever, kapelan v Selcih; 87. Fran Ksaver Meško, župnik v Prevaljah; 88. Neimenovan v Ljubljani; 89. Ivan Sajevič, stolni kanonik v Ljubljani; 90. Matija Murovec in gdč. Tratnikova v Logu; 91. Albert Medvedšek v Rudolfovem; 92. Oton Ploj, c. kr. notar v Gor. Radgoni; 93. Ljudmila Magoličeva v Ljubljani; 94. Svitoslav Dugar v Gorici; 95. Fran Abulner v Ljubljani; 96. Viktor Zalar, phil. Praga; 97. Mary Pierce, Nottingham, Amerika.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Slovenska kršč. socialna zveza.

Predavanje na Dobrovi. Dne 9. t. m. je na Dobrovi v katol. slov. izobraževalnem društvu vrlo izbirno predaval g. svetnik J. P. Vencaj z o z a v a r o v a n u. Razložil je poslušalcem razne oblike zavarovanja in zavarovalnic, pokazal prednosti vzajemne zavarovalnice pred drugimi zavarovalnicami, opozarjal, kako brezvestne love razni agenti nevedne ljudi za svoje zavarovalnice in še mnogekaj zanimivega. Obljubil nam je, da nas bo še razveselil s podobnim predavanjem. Mi ga željno pričakujemo ter mu izrekamo zahvalo, da se je portrdil k nam.

V „Katol. slovenskem izobraževalnem društvu“ v Polhovem Gradvu je v nedeljo, 9. t. m. jake poljubno in zanimivo predaval g. dr. E. Lampe o velikem pomenu izobraževalnih društev in kmečki organizaciji sploh, za kar smo mu mnogočestvili poslušalcem prav hvaležni in mu kličemo: Na svidenje!

Moravče. V „K. s. izobr. društvu“ je predaval v nedeljo, 16. t. m. gosp. stud. phil. V. A. Rožič, član k. akad. društva „Zarja“ v Gradiču: o življenju naših prednikov Slovencev pred 1000 leti.

Katol. slov. izobraževalno društvo v Črnom vrhu nad Idrijo je imelo 2. aprila t. l. svoj I. redni občni zbor. Iz tajnikovega poročila posnemo, da je društvo dobro napredovalo. Za izobrazbo se je skrbelo z dobrim časopisom in bogato knjižnico. Po hišah je krožilo 10 izvodov „Slovenca“, v društveni sobi je bilo na razpolago 12 raznih časopisov, v knjižnici pa 1169 knjig, katere so društveniki kaj radi prebirali. Bilo je tudi nekaj predavanj (2). Za zabavo se je skrbelo s predstavami. Zaupanje in naklonjenost do dru-

štva vedno bolj raste. Društvo šteje 101 učna, večina mladih, čvrstih fantov. Dohodek je bilo I. leto 702 K 29 v., izdatkov pa 697 K 89 v. Cebelica je imela 665 K 29 v. prometa. Knjig se je prebralo 853. Odbor je ostal star. Društvo ima tudi svoj tamburaški zber, ki je zlasti na veselici dne 19. febr. t. l. žel viharne pohvalo.

Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Dolu je vrlje in debro napreduje. Dasi je društvo še popolnoma v začetku svojega razvijanja, vendar sme biti dolska občina ponosna s celim srcem na to mlado, a čilo in krepko društvo, ki se zaveda svoje naloge. Društvo je v kratkem času svojega obstanka napravilo že celo vrsto zanimivih in tako poučljivih ljudskih predavanj. Posebno vrlo in pozrtvalno pa se trudi č. g. kapelan kljub svojemu rahemu zdravju, da bi društvo kelikor mogoče izvrstno uspevalo. Skore vsake nedelje prihiti po dokončani popoldanski službi božji v društvene prostore, kjer neutrudljivo poučuje mladeniče in može v koristnih rečeh in vsakdanjih važnih vprašanjih za življenje. Vrh tega pa tudi drugi gospodje iz okolice radi pridejo v društvo, da tam predavajo. Tako je tudi minulo nedeljo dne 9. aprila 1905. napravilo društvo predavanje, na katerem je predaval modroslovec Val. Rožič, član katol. sloven. akad. društva „Zarja“ v Gradcu, „O postanku in zgodovinskem razvoju avstrijske države“. — Gospod predavatelj je težko in obsežno snov tako lepo, poljudne in jasne ter določno razložil, da so ga vsi poslušalci z največjim zanimanjem poslušali in z vidno pozornostjo sledili res izbornemu predavanju. V kratkih, a preglednih in jake zanimivih odstavkih je načrtal zgod. postanek in nadaljni razvoj Avstrije do časa (1878). Tudi pevski zbor se pridrži v vrlo dobro napreduje. Le tako naprej mladeniči in možje, saj veste, da le tisti kaj velja, kdor kaj zna! Bog daj, da bi se društvo tako krepko razvijalo, kakor se je začalo, domovini slovenski v pones a društvenikom v korist.

ska cesta 24; Swatek Jos., Mestni trg 25; Soukal Fran, Pred škofijo 12; Tenente Rud. Gradaščica ulica 10; Tonich Ivana, Florijanske ulice 1; Velkvrh Antonija, Sv. Jakoba trg; Vesel Andrej, Prešernove ulice 20; Vrhovc Ivan, Sv. Petra cesta 52.

Na Bohinjski Bistrici: Mio Grobotek, trg. V Celovcu: Josip Sowa, prodaja časnikov.

V Cerknici: Ivan Lavrič, trgovac.

V Gorici: Jos. Schwarz, Šol. ulice 2.

V Hrenovicah: Štefan Dužnik, trgovac.

Na Hrušici pri Jesenicah: Katarina Krivc.

V Idriji: Valent. Treven, trgovac, 102.

Na Javorniku: Leopold Zoré, trgovac.

V Št. Jerneju! Fran Novosec, trgovac.

Na Jesenicah: Adela Baloh.

V Kamniku: Fran Šubelj, trgovac, 39.

V Kranju: Karol Florian, knjigotržec.

V Kropi: Ignacij Ažman, trgovac.

V Leskovcu pri Krškem: Franc Starc, trgovac

V Litiji: Oreslav Bric, pekarski mojster.

V Logatcu: Maks Japelj, trgovac.

V Novem mestu: J. Krajec nasl., knjigotržnica.

V Postojni: Helena Orešek, trg., 76.

V Radovljici: Oton Homan, trgovac.

V Ribnici: I. J. Vendelin Stare, trgovac.

V Sodačici: Marija Krnc v Kmet. društvo.

V Spod. Šiški: Maks Lavrenčič, trgovac, 3.

V starem trgu pri Rakeku: Ivan Turk (konsumno društvo).

V Škofjeloki: Janez Potočnik.

V Št. Petru na Krasu: Fran Novak.

V Trnovem, Notr.: Franc Cvetnik (kmetijsko društvo).

V Trstu: Mih. Lavrenčič, Piazza Caserma 1.

V Vipavi: Fran Silvester, trgovac.

Na Vrhniku: Frančiška Opeka, trgovina.

Na Zidanem mostu: Mary Peterman, kolodvor.

Po svetu.

Zdravniki in politika. Na Francoskem igrajo zdravniki veliko vlogo v političnem življenju. V sedanjem ministrstvu se trije zdravniki: trgovinski minister Dušek, prej ravnatelj umobolnice Saint-Pierre v Marsilji, minister javnih del Gabuer in finančni minister Merlon. Ta dva sta bila praktična zdravnika in poleg tega župana, kar se na Francoskem velikokrat dogaja, kakor poroča „Deutsche Medicin. Woch.“ Predsednik prejšnjega ministrstva Combet je bil tudi zdravnik. V ministrstvu, ki je pred Combom vodilo Francijo, je bil mornariški minister de Lannessan zdravnik, ta pa ni bil praktični zdravnik, ampak si je ogledoval svet kot zdravnik na ladji, potem se je vrnil v Pariz in se bavil z biološkimi študijami.

Policija pod policijskim nadzorstvom. Hudo razburjena je polacija v Berolinu. Stražmojstri, ki imajo 1600 do 1800 mark letnega dohodka, so dobili zadnje dni letak, ki jih poziva, naj se združijo, da si izboljšajo položaj. Na Prusku pa je tako združevanje prepovedano, posebno ako gre za izboljšanje gmotnega položaja. Policijska oblast je zato takoj začela strogo preiskavati, kdo je spisal tisti letak in kdo ga razširja. Našla pa je velike težave, kajti policiisti so bili tako previdni, kakor ruski revolucionarji. Niso namreč podpisali oklica, samo beseda „komitet“ stoji tam, kjer bi oblast rada čitala imena. In do sedaj je njen trud brezuspešen.

Nova zvezda. Kakor poroča londonski „Standard“, so opazili zvezdogledi v bližini strelca meglo, katero daje zvezda, katera je doslej še neznana. Obriši zvezde so podobni peruti muhe. Sodi se, da je to nebno telo jako veliko.

„SLOVENEC“
— se prodaja —
odslej v naslednjih tobakarnah, ozir.
trgovinah:

V Ljubljani:

Bizjak Ivan, Bohoričeve ulice 10; Blaznik Lovro, Stari trg 1

Poslano.

Dogedki v Ricmanjih. — Z ozirom na članek, priobčen pod tem naslovom v tržaški "Edinstvo" dne 23. aprila t. l., št. 113, delovljujem si podpisani sledoč opazko:

1. Ali se ni morda pohvalno izrazila "Edinstvo" o tisti množici ljudstva, ki je prihitela v tako ogromnem številu — 10 000 ljudij (od Dolinčanov, ki so bili tam, zvedel je podpisani nasprotne) — v Ricmanje dne 19. marca t. l. Če je prišel tedaj podpisani, kateri je bil na praznik sv. Jožeta zato traj in popoldne zadržan, minoli ponedeljek v Ricmanje na sprehod, bi ga morala "Edinstvo" dosledno tudi pohvaliti. Mar se ne pretaka v žilah podpisnega ista slovenska kri, katera se pretaka v Ricmanjih? — "Edinstvo" z dne 27. oktobra 1904 je pisala, da je podpisani "značajen slovenski sin" (glej notico o smrti Antonije Martelanc, matere dolinskega kapelana). Iste nazore, ki jih je imel takrat, ima jih še dandanes; ponese jih s seboj v grob.

2. Tembolj mora biti "Edinstvo" všeč, da sem prišel v Ricmanje, ker sem si prišel ogledat cerkev, ki se bo tudi popravila. — Mar ni težila "Edinstvo", da bo padla dol streha, da je vse razpokano itd?

3. Debelo so tiskane besede: "od nikogar upoštevani". Da se ni upoštevalo občinskega sluga, da se ni upoštevalo enega kaplančka" ni nič čudno; saj tega si nista niti pričakovala. A čudno je, da se ni upoštevalo msgra Kosca, čudno, zeló čudno je, da so v Ricmanjih žvižgali g. Komparetu, kar je veleč. g. Kompare osebno povedal v dolinski pisarni; čudno, zeló čudno je, da ni mogel ničesar opraviti pri Ricmanjih dr. Laginja, kakor sem zvedel od zanesljive osebe. Da se je pa naju upoštevalo, je najbolji dokaz, ve "Edinstvo" pozitivno, da je bila "komisija" kake tričetrt ure v cerkvi. Upošteval je naju tudi tisti oče, ki je pozval svojega sinka od cerkvenih vrat, in proklet Boga, česar pa brezvemno nista učila sv. Ciril in Metod. Ako bodemo doživelji, učakamo morda, da se bode preziral, ne upošteval še kdo drugi . . .

4. Dejstvo, ki ga ne more utajiti nihče, je, da je šel podpisani sam, popolnoma sam v Ricmanje. Šele na koncu vasi je srečal občinskega sluga, ki ga je imel spremeti, ker ima tudi občina besedo pri popravljanju naših cerkva. In ko si je podpisani ogledal lep del cerkve, prišel je orožnik na vrata ter zaklical: "Kdo je notri?" — Po zavrseni "komisiji" je vpravšal c. kr. orožnik, v kakem stanu je cerkevna oprava ter spremil naju nekoliko, ker je podisanemu dobro znan — pride namreč večkrat v Dolino k prvi sv. maši s svojo sopreugo. — Kaplan ni mogel odgnati proč c. kr. orožnika, kar bi bilo najmanj neujudno, toliko več, ker ni branil nobenemu vhoda v cerkev, ne etrokom, ne ženam. c. kr. orožnik je prišel tja "patruljirat".

Dolina, 23. aprila 1905.

Aleksander Martelanc,
Dol. kapelan.

Nov dohodek vsakomur. Zahtevajte brezplačno doposlatev mojega umetno izvršenega prospektu Angyal Ignatz Budimpešta, Kerepeserstrasse 6. 792 10—4

826 3—2 **Sprejmem**
tako ali s 1. majnikom
krepkega=
= vajenca.

MARIJA ČERNE,
velemesarija v Ljubljani.

Prodaja špecerijskega blaga.

V konkurzno maso Ferdinand Keršiča, trgovca v Spod. Šiški št. 22, spadajoča špecerijska zalog in prodajalnična oprava se vsled sklepa odbora konkurznih upnikov proda iz proste roke.

Zalog špecerijskega blaga cenjena je na 2152 K 57 h, prodajalnična oprava pa na 162 K 50 h ter se mora kupnina plačati takoj na roke oskrbnika konkurzne mase, ko se kupna ponudba sprejme.

Zalog in oprava se zamore ogledati ter se je v to svrhu in radi vpogleda v cenilni zapisnik zglasiti v navadnih pisarniških urah pri oskrbniku konkurzne mase, g. dr. M. PIRC-u, odvetniku v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 26, pri katerem se naj vlože ponudbe do 29. aprila t. l.

Ljubljana, 20. aprila 1905.

824 3—2

Konkurzno oskrbništvo.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna zvršitev naročil na borzi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitalk.

Nova Panonija! Radovljica!

Kdor hoče piti doma
zdravo, čisto naravno vino
dobi ga pri podpisnemu, in sicer:
Rudeče navadno vino lit. 24 kr.
Pinelo . . . . . 34 "
Istrski teran . . . . . 36 "
Proseško vino v buteljkah.
Odgjemalcem v mestu in na deželi
se toplo priporoča 810 3—3
Fran Fajdiga v Radovljici
na trgu št. 37 nekdaj „Pri Joži“.

Hlodov

vsake vrste, kakor dolžine in od 20 cm. naprej debelosti

kupi se

proti takojšnji gotovini, začenši od 20. t. m. — Povabi se torej vse na pravitev hlodov, kakor tudi posestnike gozdov, naj se obrnejo s pisomno ponudbo za kolikor si bodi blaga na tvrdko 255 b (15)

Anton Deghenghi v Ljubljani.

Veliko zalogo absolutno zajamčenega pristnega vina

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, do 50 kron, sortirano najfinje do 66 kron, rdeče po 35 kron postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru cene. Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega. 1731 28

V zalogi je tudi tropinsko žganje. Za zadruge in večje množine izjemne cene,

Za obilne naročbe se priporoča:

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Zanesljivo in pošteno

dekle vajeno hišnih opravil se sprejme po dogovoru v službo.

Prednost ima izvezbana v šivanju. Kje, pove iz prijaznosti upravnost Slovenia.

Urarskega pomočnika

sprejme takoj
Gabrijel Ambrožič na Jesenicah,
Gorenjsko. 804 5—5

Konkurzno oskrbništvo.

C. kr. priv.

tovarne za platneno, namizno in damastno blago

NORBERT LANGER & SINOV

Sternberk, Oskau, D-Liebau in Hronov n.M.

Zaloga pri
Antonu Šarcu v Ljubljani

Sv. Petra cesta štev. 8
specialna trgovina z opremami za neveste.

Vsi izdelki se prodajajo po tistih cenah, kakor v tovarni sami.

809 52—53

Stroji na prodaj.

Prodajo se pod ugodnimi pogoji:

1 parni stroj (lokobil) 12 konjskih sil,
1 venecijanska pila (žaga),
1 krožna pila (Kreissäge),
1 stružni stroj (Hobelmaschine mit Messerwell),
1 vrtalni stroj (Horizontale Langlochbohr- und Stemm-Maschine)

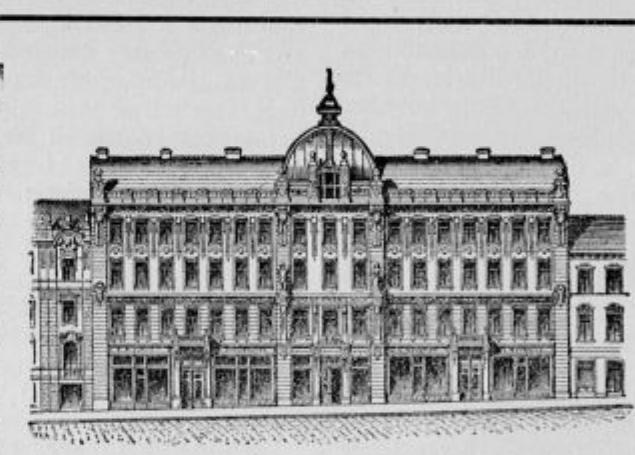
842 2—1

in več raznih drugih strojev za mizarstvo in tesarstvo: velika pila za debla, (Bandsäge), pila 900m|m (Bandsäge), (Nuthmaschine-Toupie, Abricht- und Kehlmaschine, Nuth- und Federmaschine), dalje transmisije, jernema itd.

Stroji so bili v porabi tri leta pri gradnji samostana.

Podrobnejša pojasnila daje **Samostan v Pleterju** pošta **Št. Jernej, Kranjsko.**

Naznanilo preselitev.

Mestna hranilnica Ljubljanska

preseli se iz dosedanjih uradnih prostorov v mestni hiši na Mestnem trgu v svojo lastno palačo v

Prešernovih ulicah štev. 3

(prej Slonovih ulicah)

I. nadstropje, kjer prične uradovati

dne 1. maja letos.

V Ljubljani, dne 21. aprila 1905.

Ravnateljstvo

„Mestne hranilnice Ljubljanske“.

831 4—2

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurzih vrednosti vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vseh nasveti za doseglo kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnic.

18 150—45

Menjarčna delniška družba
„MER CUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.